

Taalstad in het land van de doeltaal

Ervaringen van docenten met taalsteden in Namen (B) en Dinslaken (D)

Taalstad in het land van de doeltaal, het lijkt niet mooier te kunnen, maar wat zijn de ervaringen in de praktijk? Wij zijn erg enthousiast en we willen dat enthousiasme graag delen met onze collega's. We werken op verschillende scholen in verschillende plaatsen van het land.

Marion Kruijsen, Duits alle klassen 3, Carolus Borromeus College Helmond
Geertje Kooistra, Frans H4, H5, V5, SG Sevenwolden Heerenveen
Ruth de Maa, Frans 3HV, Stedelijk Lyceum Enschede

Wat is Taalstad?

De leerlingen gaan naar Namen (B) of naar Dinslaken (D). Daar lopen zij in groepjes van drie door de stad waarbij ze, in een vooraf bepaalde route, steeds een taalopdracht uitvoeren. In vier van die situaties zitten zij een kwartier of een half uur tegenover een native speaker waarmee zij praten over elkaars leven (cafégesprek en interview), over reizen en over het land (toeristeninformatie en gesprek met reiziger op het station). Zij worden daarbij beoordeeld volgens ERK-normen. Daarnaast zijn nog allerlei andere taalactiviteiten mogelijk. Daarvan doen we hier geen verslag.

Om welke reden ben je gaan deelnemen aan Taalstad?

We willen een actieve beheersing van de taal, en dan met name van het spreken, en in de klas blijft oefenen daarvoor behelpen met gekunstelde werkvormen. Bovendien hebben leerlingen de neiging gesprekje te gaan uitschrijven en dat willen we nu juist niet. We willen ze de taal 'live' laten ervaren, we willen het vak levendiger maken en hen daarvoor motiveren. Villangues (B) en Sprachstadt (D) bieden die mogelijkheid.

Met welke klas ben je dit gaan doen en waarom juist die klas?

Hier hebben we verschillende overwegingen gehad. Marion en Ruth hebben de mogelijkheid aangegrepen om de profielkeuze te ondersteunen. Profileren van het vak was voor Ruth een belangrijke overweging, bij Marion speelde dat minder omdat alle leerlingen zowel naar Namen als naar Dinslaken zijn gegaan.

Geertje heeft juist de bovenbouw meegenomen: 'Deze leerlingen hebben bewust gekozen om met het vak Frans verder te gaan. Toch komt het voor dat wanneer deze leerlingen in de examenklas zitten, ze nog nooit Frans hebben gesproken met een francophone. Zelfs als een leerling naar Frankrijk op vakantie is geweest, hoor je als docent vaak dat een leerling alleen maar Engels heeft gesproken. De reis naar Namen is een ontzettend leuke manier om deze leerlingen die meestal wel de kennis hebben, maar soms niet het lef, te laten ontdekken hoe leuk het is om Frans te spreken.'

Op welke manier heb je de leerlingen voorbereid?

Hierbij hebben we alle drie gebruik gemaakt van het materiaal dat Villangues en Sprachstadt bieden: het boekje met woorden en zinnen, de website met uitspraak, nog meer woorden en zinnen en de voorbeeldfilmpjes met uitgeschreven teksten.

We hebben daar één tot twee uur per week voor genomen.

We hebben de situaties, die beschreven staan in het boekje, nagebootst in de klas. En de leerlingen hebben als voorbereiding de vocabulaire en de zinnen uit het boekje kunnen leren.

Welk effect had de wetenschap dat zij naar Taalstad gingen op hun motivatie om iets te doen?

Eenzijds waren leerlingen supergemotiveerd, anderzijds ook zenuwachtig omdat ze niet precies wisten wat ze konden verwachten. De vraag "kan ik dit wel" werd dan ook regelmatig gesteld. Daarom bereiden ze zich zo goed mogelijk voor.

Geertje: 'De leerlingen die dit jaar naar Namen gingen, hadden al van andere leerlingen die vorig jaar waren geweest gehoord dat het zo'n leuke dag was. Dat werkte ook heel positief. Bovendien wisten de leerlingen dat we de beoordelingen om zouden zetten in een cijfer. En in principe willen ze toch goed scoren natuurlijk.'

Ruth: 'Twee leerlingen hebben met een powerpointpresentatie Namen gepresenteerd (verkocht!) aan de medeleerlingen.'

Waar liep je tegenaan bij de voorbereiding?

Marion: 'Omdat onze school met alle klassen binnen een maand naar zowel Namen als Dinslaken is geweest, was de voorbereidingstijd alsnog erg krap. Nu we weten wat we willen/kunnen doen, zullen we komend schooljaar veel eerder beginnen en wellicht ook wat meer tijd plannen tussen de verschillende uitstapjes. Het huiswerk vergde in het begin zeker enige controle, leerlingen laten graag alles tot op het laatste moment liggen. Dat kon hier niet, omdat ze ook iedere week de voorbereide gesprekken moesten oefenen.'

Hoe waren uiteindelijk de ervaringen bij het bezoek aan Taalstad?

Fantastisch! Vooral ook vanwege het feit dat leerlingen unaniem positief waren. Ze overtreffen zichzelf gedurende een bezoek aan Taalstad. Ze ervaren dat ze in staat zijn om het Frans of Duits te verstaan en vervolgens zelf antwoord te geven. En dat geeft echt een kick. Van te voren hebben ze best wel zenuwen, maar als ze dan merken dat de lessen die ze tot nu toe gehad hebben er toe leiden dat ze kunnen communiceren in reële situaties, dan geeft dat leerlingen een fantastisch gevoel. De mensen van Taalstad doen erg hun best om de leerlingen zoveel mogelijk positieve ervaringen te geven. De steden zijn ook zeer geschikt (gezellig en overzichtelijk) voor een dergelijke excursie. Het is tevens een culturele reis, ook niet te verwaarlozen.

Ook is het een prima teambuilding activiteit (voor de leerlingen en voor de sectie...).

Hoe hebben de leerlingen gereageerd?

Super enthousiast en ook opgelucht. Het bleek dat ze meer konden, dan ze hadden verwacht. Echt iedereen was enthousiast. Uitspraken als 'Eindelijk eens een excursie waar we echt iets aan hebben' en 'Wat ze ook doen, als ze maar niet deze excursie schrappen' spreken voor zich. We werden achteraf door veel collega's aangesproken over 'Wat voor uitstapje dit toch wel niet geweest was, leerlingen hadden het over niets anders'.

Bovendien vonden ze Namen en Dinslaken gezellig en de mensen (acteurs) aardig! Verder merk je dat de positieve ervaring doorwerkt na terugkeer. Het is een echte stimulans voor het vak.

Heb je de resultaten van de dag omgezet in een cijfer, en zo ja, hoe?

Alle drie hebben we de beoordelingen die de native speakers op het paspoort hebben gezet omgezet in een cijfer.

Wat wil je verder nog opmerken?

Marion: 'De voorbereiding kost veel tijd, het werd bij ons uiteindelijk een groot project!'

Ruth: 'Ik vind dit een geweldig project en hoop dat alle middelbare scholen zich inschrijven. Het is te betalen. Bij ons gingen bijna alle leerlingen mee. Het is leuk en het is leerzaam! Als het aan mij ligt, doen we dit elk jaar en breiden we dit uit naar de bovenbouw. Onze directeur heeft mij gefeliciteerd en is ook een groot voorstander van Taalstad.'

Welk advies wil je scholen geven die ook overwegen om naar Taalstad te gaan?

Tja, welk advies zou je een school nog geven na het lezen van bovenstaande ervaringen? Het laat zich raden.

Wij zijn zelf dolenthousiast, we weten nu wat kan en we gaan het volgend jaar nog meer inbouwen in onze lessen. De mogelijkheden zijn groot en het motiveert de leerlingen enorm. Bovendien: het certificaat, het paspoort, je weet maar nooit waar je het ooit voor nodig hebt in je carrière...

Meer informatie: www.villangues.be en www.sprachstadt.de